

Oponentský posudok na diplomovú prácu

Bc. Ivona Císařová: Život studentů na koleji: materiální kultura na dočasnosti[

Autorka sa zamerala na analýzu materiálnej kultúry študentov, ktorí žijú na v tzv. študentských domovoch a sociálnu organizáciu priestoru, ktorí dočasne obývajú. Za veľmi silnú stránku práce považujem kvalitný výskumný design, prepracovanú a výborne remeselne zvládnutú metodológiu / najmä analýzu materiálnej kultúry a techniku pozorovania/. Škoda, že autorka využila dáta získané z interview len stratégiou tzv. dekódovania / čo jej ľudia povedali/, a nedala im viac priestoru v samotnej etnografii /tzv. stratégiou giving voice/.

Keď budeme vychádzať zo sociologickej teórie hodnot G. Simmela, hodnota nie je inherentná charakteristika vecí, ale úsudkom, ktorý sa k objektu vzťahuje /Appadurai/. Tento hodnotový úsudok, aj keď ho vytvára subjekt, nemá len subjektívny charakter, pretože ho zásadne ovplyvňuje sociálne prostredie, v ktorom sa ten, ktorý posudzuje práve nachádza. Hodnota vecí je týmto vždy zakotvená v určitých režimoch hodnoty vecí /regimes of value/, ktoré však nie sú univerzálne /Szaló, 2008/. V skúmanej vzorke ľudí bola i skupina študentov, ktorí boli tzv. sojournery – dočasnými migrantami, čo však autorka dostatočne analyticky neohodnotila. Príkladom by jej mohol byť výskum Gardner /1999/, ktorá tvrdí, že " určité miesta, ako domov, tak cudzina sa spájajú s odlišnými vecami, ktoré prechádzajú z jednej lokality do druhej." Migrácia je tak vnímaná nielen ako pohyb ľudí, ale aj ako cirkulácia vecí, predstáv a obrazov. A sú to práve veci, ktorých prostredníctvom je sprostredkovaný vzťah medzi miestom migrácie a pôvodným domovom.

Možno by bolo zaujímavé, keby sa autorka textu zamerala nielen na vzťah a významy vecí pre študentov, ale i na príbehy vecí ako takých /len na str.62 naznačuje na fiktívnom /!/ príbehu o gitare/. Ako argumentuje Kopytoff /2001/ a podobne uvažuje i Hoskins / Biographies of Objects/ : "The objects themselves are now understood to be so potentially animate that they have their own biographies, their own journeys

through time and their own life cycles, with their uses, meanings and values changing in line with the people and places around them."

Za najzaujímavejšiu / po stránke antropologických zistení a ich originálnej interpretácie //považujem kapitolu 3-Materiálna kultúra dočasnosti. Zvolený etnografický žáner je primeraný skúmanému prostrediu, je hravý a zaujímavý. Škoda, že miestami autorka sklízava k neformálnej stylistike, aj pri samotných interpretáciách výsledkov, čo môže u čitateľa vyvolať pochybnosti / v zmysle etického termínu accuracy/ o správnosti vedeckých zistení/napr.str.37, 57, 65 atd./

Domnievam sa, že predložená práca je kvalitným produktom magisterského štúdia v obore Obecná Antropológia, a preto ju rozhodne doporučujem k obhajobe.

Prácu hodnotím ako veľmi dobrú.

V Prahe 22.10.2009

Mgr.Petra Ezzeddine

Katedra Obecnej Antropológie FHS UK